

Ons Klankbord_{digitaal}

Houten Christusbeeld, Auvergne, tweede helft 12e eeuw
Musée de Cluny

Oud-Katholieke parochie van Petrus & Paulus, Johannes & Willibrordus
Amsterdam & Aalsmeer

Ons Klankbord digitaal

1 februari 2024

Aan deze digitale versie van **Ons Klankbord** hebben meegewerkt pastoor Martina Liebler, Michael van den Bergh, Lies Kroon, Frans Kenninck, Marina van der Waag, Gertjan Arentsen en Maaïke McCurdy.

U kunt uw bijdrage sturen voor de 20e van de maand naar secretaris@amsterdam.okkn.nl

Het Eerste Woord

Voor u ligt nummer 1 van de digitale Nieuwsbrief. De volgende Nieuwsbrief kunt u tegemoet zien op 1 maart 2024. Alle begin is moeilijk, dus laat het ons weten als u opmerkingen of suggesties hebt. Graag nodig ik iedereen uit, die een stukje wil schrijven en/of iets met ons wil delen, om dit te doen. Maaïke verzamelt de kopij en samen stellen we dan de Nieuwsbrief op. Met Pasen versturen we Ons Klankbord, zoals dat tot nu toe is gedaan: op papier! We hopen dat we u op deze wijze kunnen voorzien van actuele informatie. De Nieuwsbrief wordt ook gepubliceerd op de website. Ik wens u allen veel leesplezier en zie uit naar uw reacties.

Lies Kroon

Het Kerkbestuur

Op zondag 15 januari heeft Marina van der Waag haar eervol ontslag als secretaris gekregen nadat zij zich dertien jaar voor het kerkbestuur heeft ingezet. U leest haar woord van dank in deze nieuwsbrief. Bij de dezelfde gelegenheid ontving Lies Kroon haar akte van herbenoeming als penningmeester en Maaïke McCurdy haar aanstellingsakte als secretaris. Hiermee bestaat het bestuur uit drie kerkmeesters en de pastores. Dit kleine, maar efficiënte bestuur staat open voor versterking om de taken te verdelen. Mocht u belangstelling hebben, laat het een van de bestuursleden weten.

Maaïke McCurdy

Uitbreiding pastoraal team

Vanaf 1 februari 2024 wordt ons pastoraal team versterkt met Michael van den Bergh. Hij zal assisteren in het pastoraat en daarbij een bijzondere focus hebben op presentie in de buurt en diaconaat. Michael is geen onbekende voor onze parochie, van september 2022 tot en met mei 2023 was hij als pastoraal stagiair verbonden aan onze parochie. In oktober 2023 werd hij door de bisschoppen aanvaard als kandidaat voor het kerkelijk ambt en

onlangs studeerde hij af aan het Oud-Katholiek Seminarie. Naar verwachting zal Michael over niet al te lange tijd de diakenwijding ontvangen, op weg naar het priesterschap.

De uitbreiding van de pastorale aanstelling in onze parochie betreft 0,3 fte en wordt via de landelijke kerk gefinancierd door de ORKA (Oude Rooms-Katholieke Aalmoezenierskamer). De ORKA is een oud-katholieke organisatie in Utrecht die zich inzet voor diaconale ondersteuning aan individuen en projecten. Ook stelt zij de landelijke kerk in de gelegenheid om extra aanstellingen te creëren met een focus op diaconaat in parochies waar hier kansen toe zijn.

Met pastor Michael krijgt de parochie een tweede gezicht in het pastoraat erbij. Pastoor Martina zal als teamleider de eindverantwoordelijkheid in het pastoraat dragen. De komende tijd zullen de pastores in overleg met het kerkbestuur inventariseren hoe taken verdeeld worden, hoe bestaande activiteiten versterkt kunnen worden en welke kansen er zijn voor nieuwe activiteiten. Daarbij zal pastor Michael zich met name richten op activiteiten die zich afspelen op de grens van buurt en parochie. Daarnaast zal hij assistentie verlenen in liturgie en pastoraat.

Pastor Michael woont nu nog in Rotterdam. Hij zal samen met zijn partner Martijn verhuizen naar de pastorie, daarmee is de ambtswoning gelukkig weer bewoond. De verhuizing staat gepland op dinsdag 12 maart a.s.

Over Michael van den Bergh

Drs. Michael van den Bergh (*1988) behaalde zijn bachelor en master theologie aan de Faculteit Katholieke Theologie te Utrecht (Tilburg University). Hij studeerde in januari dit jaar af en rond 30 januari ook zijn kerkelijke opleiding af aan het Oud-Katholiek Seminarie (Universiteit Utrecht).

Michael is geboren in Rotterdam, groeide op in Bergschenhoek en werd daar op twaalfjarige leeftijd rooms-katholiek. Hij volgde na de Havo enkele jaren de priesteropleiding van het bisdom Rotterdam. In 2012 trad hij tot de Oud-Katholieke Kerk, zijn thuisparochie was de Paradijkerk in Rotterdam. Daar was hij onder andere actief als lector, koster en bestuurslid van de vriendenstichting.

In 2017 behaalde Michael zijn bachelor Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. Tijdens deze opleiding was hij stagiair bij Buurtmiddeling en VluchtelingenWerk. Bij VluchtelingenWerk begeleidde hij diverse gezinnen en jongeren. Door zijn social work achtergrond werd Michael actief in het jongerenwerk van de Oud-Katholieke Kerk: hij was van 2015-2020 jongerenpastor van het aartsbisdom Utrecht en werkte samen met jongerenpastor Erna Peijnenburg. In die rol gaf hij leiding aan diverse activiteiten, organiseerde hij jongerenreizen en bood hij jongeren een luisterend oor.

Sinds 2020 is Michael persoonlijk secretaris van de Aartsbisschop van Utrecht en heeft hij een werkplek op het Bisschoppelijk Bureau in Amersfoort. Daarbij is hij ook aangesteld voor

het Secretariaat van de Internationale Oud-Katholieke Bisschoppenconferentie (IBC). Hij zal deze functies (0,5 fte) blijven uitoefenen naast zijn nieuwe functie als assistierend pastor.

Geroepen om te getuigen

Herderlijke groet bij het begin van de vastentijd 2024

God roept de mens op weg te gaan,
zijn leven is een reis.
'Verlaat wat gij bezit en ga
naar 't land dat Ik u wijs.'

OKG 802, tekst Henk Jongerius OP

Zusters en broeders,

De vastentijd nodigt ons uit om even stil te staan en na te denken. Veertig dagen verminderen we bewust de snelheid van ons dagelijks leven om te beseffen in welke patronen en ritmes we normaal zitten. We geven onszelf ruimte voor reflectie op de dingen die onze agenda en ons hoofd vullen. Voeden deze keuzes onze hoop? Helpen ze ons met datgene waar we ons ooit toe geroepen wisten? Bevestigen ze je in je roeping als vrij mens en kind van God?

We nemen afstand door een stapje terug te doen. Van een afstand zie je waar je eigenlijk mee bezig bent. Alsof je in een pauze op een parkeerplaats tijdens een lange reis het verkeer voorbij ziet razen en dan denkt: 'Zat ik daar net ook in? Moet ik daar straks weer aan meedoen? Is dat wel verstandig?' Losgekomen van onze gebruikelijke routines krijgen we ruimte om tot onszelf te komen. Stilte werkt weldadig. In de stilte luisteren we fris naar de stem die ons geroepen heeft op weg te gaan.

Afstand nemen is dan ook keuzes maken door, zoals Henk Jongerius het beschrijft in zijn lied, te verlaten wat we bezitten. We laten gewoonten los die ons afleiden van wat we

eigenlijk zouden willen of moeten doen. Dat is wat we traditioneel 'vasten' noemen. En we richten ons op wat nieuwe inspiratie oplevert, iets waaraan we duurzaam kunnen vasthouden. Dat is de positieve lading van de vastentijd.

Ons reisdoel is het feest van opstanding uit de dood. De 'idiote dood', zoals Wende hem noemt op haar album *Sterrenlopen*, lijkt overal om ons heen te zijn. We ondervinden dit aan den lijve in onze eigen kwetsbaarheid, in onze pijn en eenzaamheid, in het lijden dat we soms ongewild elkaar aandoen. Alsof dat dagelijkse leven nog niet uitdagend genoeg is, zijn er politieke en religieuze leiders die hun uiterste best doen om het goede leven genadeloos uit onze wereld weg te werken. Wanneer we beelden zien en verhalen horen uit het Heilig Land, Oekraïne en andere oorlogsgebieden, lijken deze leiders goed in hun opzet te slagen.

In onze harten brandt de vraag: waarom laat God dit allemaal toe? Een pasklaar antwoord op deze vraag hebben we niet en geeft ook de Bijbel niet. Het lijden van de knecht van de Heer zoals Jesaja dat aangrijpend beschrijft herkennen we in de weg die Jezus gaat. De machten van het kwaad blijken in de Goede Week uiteindelijk alleen de dood te brengen en zijn daarmee vergelijkbaar, heersers van het niks. Daartegenover staat de weg die Jezus gaat, door dat lijden heen, de weg die uitkomst en redding brengt en verder reikt dan de dood. Dat is de weg waaraan niemand beperkingen kan opleggen: liefde tot het uiterste.

Hoe doen wij in deze tijd vol crises zelf iets om op te staan tegen het kwaad? Ook daarop is het antwoord niet eenvoudig. In onze verlegenheid kunnen we tenminste bidden voor slachtoffers van het kwaad, vragen om de bekering van geweldplegers en haatzaaiers, en om vergeving voor alle schuldigen, inclusief onszelf. We kunnen solidariteit uitspreken met mensen die lijden onder honger en geweld, en voor hen collecteren in de vastenactie. En geïnspireerd door onze stille bezinning en stamelende gebeden, door onze vieringen en ontmoetingen, kunnen we hopelijk doodse, platgetreden wegen verlaten, om met nieuwe kracht de weg te volgen van de liefde, die ons gewezen is.

Toen Jezus na zijn veertig vastendagen in de woestijn op de proef werd gesteld, weerstond hij de verleiding om door kracht en geweld een betere toekomst af te dwingen. Jezus greep niet de macht, hij trad helend op, hij handelde op ooghoogte, van mens tot mens. In al zijn ontmoetingen met vriend en vijand belichaamde hij Gods toekomst met liefde en vrijheid. Telkens ging daarbij het woord van Gods bevrijding voorop, het woord dat vervolgens werkelijkheid werd in het leven van mensen.

Tijdens de retraite van de geestelijken van onze kerk spraken we dit jaar in de benedictijnse St.-Willibrordsabdij in Doetinchem over onze roeping, aan de hand van het werk van enkele moderne Nederlandse dichters. We werden uitgenodigd om in de kring te vertellen over wat we zelf als roeping hebben ervaren. Het was verrassend dat niemand roeping zag als een eenmalige gebeurtenis. Ook had niemand de ervaring dat je even met boven kunt bellen om te horen wat je moet doen of laten in het leven.

Roeping, zo hoorden we, is eerder iets als een bevestiging van wat je aan goeds probeert te doen. Roeping is als de diepste bevestiging van je eigen bestaan die je bij je doop toegesproken krijgt. Zoals de stem klinkt bij de doop van Jezus, zo geldt het bij ieder die in zijn naam gedoopt wordt: 'Jij bent mijn geliefd kind, ik zal je niet verlaten.' Aan de ene kant

is die roeping voor elk mensenkind eens en voor altijd gegeven. Je bent geliefd en God laat je op je weg door het leven niet los. Je bent geroepen om op jouw unieke manier een verkondiger van vreugde te zijn. Mensen roepen elkaar Gods naam toe, in de overtuiging dat Hij er zal zijn voor jou. De hemelse zegen die je zelf hebt ervaren, geef je aan anderen door. Zo wordt de mens tot bron van zegen.

Tegelijkertijd is onze roeping een uitnodiging om met vallen en opstaan ons vertrouwen in Gods goedheid in elke vezel van ons bestaan te laten indalen, en soms ook door crises heen opnieuw te ontdekken. Bij de talloze vragen die ons in deze tijd overspoelen is het niet altijd meteen duidelijk wat we moeten doen. Toch hebben we wel een helder kompas om te navigeren door alle stormen, afleidingen, nepnieuws en verwarring.

Wanneer een volwassene zich voorbereidt op de doop in de Paasnacht en aan het begin van de Veertigdagentijd wordt opgenomen onder de geloofsleerlingen, klinkt de grote opdracht: 'Heb de Heer, je God, lief met heel je hart, en je naaste die aan je gelijk is.' Trouw zijn aan deze roeping tot liefde onthult wat waardevol en waarachtig is, wat hoop en toekomst biedt. Gods liefde bevestigt ons als mens in ons bestaan, en liefde voor elkaar bevrijdt ons tot een zinvol leven. Wij geloven niet in een ideologisch systeem van waarheden, of ze nu politiek, religieus, theologisch, of filosofisch zijn. We geloven in waarheid als bevrijding. Waarachtig leven betekent in alle eerlijkheid als vrij kind van God op weg te zijn met Jezus Christus, niet begrensd door machten en modes, maar open op het volle leven, gedreven door de kracht van de Geest.

In de veertigdagentijd delen we de reis van het volk van God door de woestijn van het leven. We trekken door dorstig land, met de belofte in het hart van liefde die verder reikt dan de dood. Houd dus moed, richt je op Christus die je geroepen heeft om getuige van Gods toekomst te zijn. God heeft jou lief, sta op!

Met deze bevrijdende boodschap wensen wij iedereen een gezegende vastentijd toe om straks te getuigen van een zalig Pasen.

Utrecht-Haarlem,
op de feestdag van de roeping van de heilige apostel Paulus,
25 januari 2024

Barend Theodoor Wallet, aartsbisschop van Utrecht
Dirk Jan Schoon, bisschop van Haarlem

Afscheid als kerkmeester en secretaris

Onze bisschop, mgr. dr. Dirk Jan Schoon, heeft me met ingang van 1 januari 2024 **eervol ontslag** verleend als kerkmeester van de parochie van de H.H. Petrus en Paulus en de H.H. Johannes en Willibrordus te Amsterdam. Hiermee kwam er na ruim dertien jaar ook een einde aan mijn secretariaatswerkzaamheden in verschillende vormen: als notulist, adjunct-secretaris en secretaris.

Op het hoogfeest van de Doop van de Heer in de Jordaan heb ik aan het einde van de Eucharistieviering mijn ontslagakte ontvangen uit handen van pastoor Martina Liebler.

Ik heb het werk met liefde gedaan. God heeft me daartoe de kracht en de gezondheid gegeven. De dank aan Hem werd ook verwoord in het gezongen slotlied "U zij de glorie".

Er is me een prachtig en warm afscheid bereid! Ik dank de parochie daarvoor zéér hartelijk! Ook voor het jarenlange vertrouwen dat ze me heeft geschonken.

En nu is er een nieuwe fase begonnen. Op verzoek blijf ik de uitnodigingen voor de kerkdiensten verzorgen, via informatie@amsterdam.okkn.nl. Het geeft me veel vreugde om op deze wijze betrokken te blijven. Via informatie@amsterdam.okkn.nl kunt u reageren op de uitnodigingen.

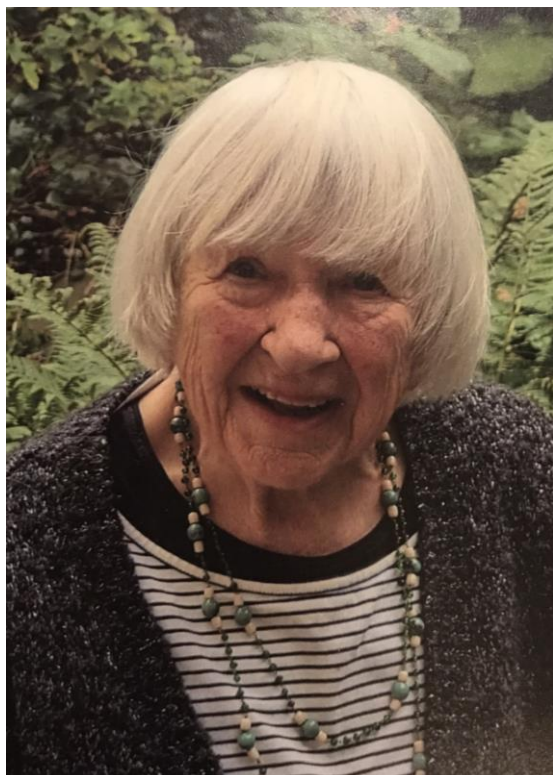
Bij de ondertekening van de berichten is er een verwijzing naar de website van de parochie. Via deze website kunt u in contact komen met pastoor Martina Liebler.

Ook voor de facebookberichten blijf ik verantwoordelijk.

Maaïke McCurdy-Biersteker is mijn opvolgster als secretaris. Zij is bereikbaar via: secretaris@amsterdam.okkn.nl. Ik wens haar véél succes bij het werk!

Marina van der Waag

In Memoriam

De afgelopen anderhalf jaar was Lini Bakker een bekend gezicht in onze kerk. Haar kerkelijke thuisbasis was de KPN Keizersgrachtkerk, maar als buurtbewoner had zij bij ons een nieuw kerkelijk thuis gevonden. Ze kwam op haar elegante scootmobiel zelfstandig naar de kerk.

Na een val kwam Lini in ziekenhuis Boven IJ terecht. Pastoor Martina bezocht haar daar 7 januari en gaf Lini de ziekenzalving in aanwezigheid van haar kleinzoon.

Op 18 januari was het afscheid in de Keizersgrachtkerk. We zullen Lini als vaste kerkganger en zelfstandige geest missen.

Onderweg in Amsterdam

Gelukkig is het droog, dus ik kan op de fiets. Op straat is het stil want het is zondagmorgen. Er is een grijswitte wolkenlucht, en toch kan je zien dat het niet gaat regenen, maar mooi wordt het ook niet. De "reis" gaat over de Wibautstraat, en dan door de Nieuwe Kerkstraat en over de Magere Brug. Op zo'n grauwe dag als vandaag is zelfs het uitzicht over de Amstel niet mooi, alles wordt plat en kleurloos. Verder door de Kerkstraat naar de Spiegelstraat. Daar lopen al toeristen met een kaart in de hand, en een mobiele telefoon, soms in een groepje. Waar gaan ze zo vroeg naartoe?

En waar ga ik naartoe? Als mens ben je onderweg in het leven, en je zoekt een doel. Alleen, als je een doel hebt bereikt, is er altijd weer een nieuw doel. Dus wat is dan echt het doel? Misschien gingen daarom vroeger pelgrims op reis, op weg naar het hoogste doel, en dat was in die dagen: dichterbij God. Maar God is overal, dus waar is dan je reisdoel? Men ging vaak naar het graf van een heilige. Dat was iemand waarvan men zeker wist dat hij na zijn dood dicht bij God was gekomen. In de kerk waar ik vandaag naartoe ga, is geen heilige begraven. Alleen in de hoek van de Maria-kapel, hangt aan de muur een klein reliek-doesje met een paar botjes van een heilige. Vroeger had zo'n doesje voor de gelovigen ook effect, misschien niet zo veel als een heel graf, maar toch.

Bij de kerk aangekomen, stap ik af. Ik heb langzamer gefietst dan ik dacht, want de dienst gaat bijna beginnen. Ik heb nog net de tijd om een kaarsje in de Maria-kapel aan te steken. Ik blijf me ondertussen afvragen: is dit het doel waarvoor ik kom? Zo peinzend is na een aantal liederen en het speciale, lange gebed het moment van de communie gekomen. We staan op van onze plaatsen om naar voren te lopen. Ik moet weer aan de botjes denken: de heilige ging ook ter communie, iedere zondag of vaker; wat heeft hij als doel gevonden? Wanneer ik vooraan aan de communiebank kniel, stel ik me voor, dat Hij die het laatste avondmaal hield, staat te kijken. En hij gaat met mij mee terug naar mijn plaats. Dat voelt als: ga verder met je reis, hou vol, ga verder met je reis, naar mij toe.

Frans Kenninck

Werkbezoek bisschop

Op 7 maart brengt onze Bisschop Dirk Jan Schoon een z.g. werkbezoek aan onze parochie. Het Kerkbestuur wil dit aankomend bezoek graag met de parochianen voorbereiden aan de hand van een z.g. werkdocument. Wij zullen dit aankomende zondag 4 februari na het koffiedrinken met elkaar doornemen en uw vragen en opmerkingen vervolgens in een aangepast document aan de bisschop voorleggen.

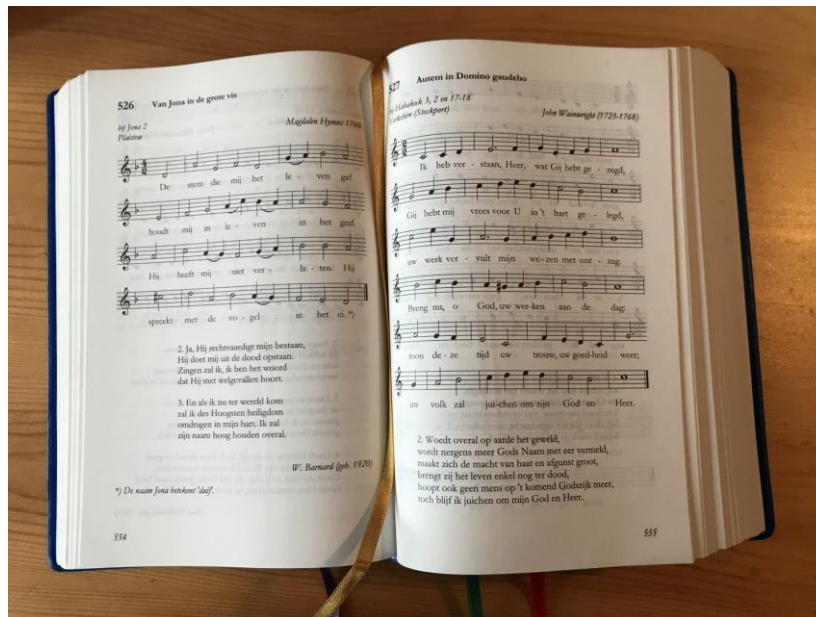
Koor

Wat zijn wij allemaal toch eigenlijk bofferds! Elke week een mooie viering met prachtige teksten uit de Heilige Schrift; bemoedigende woorden in de preek en inspirerende liederen. Ik denk vaak: "zelig voor al die 'heidenen', die dit allemaal moeten missen...".

Elke week 'draagt' het koor het gezongen deel van de liturgie, en zelfs als er een enkele keer geen organist is zorgt het koor voor een gespreid bedje voor de gemeentezang. En dat met een half uurtje oefenen vlak voor de dienst...

Om dit allemaal nog mooier en beter te maken hebben we besloten om twee keer per maand een heuse repetitie te houden. Tijdens deze repetities zullen we natuurlijk werken

aan het te zingen repertoire (hoe gaat dat wijsje nou eigenlijk?), maar ook aan (een beetje) ademtechniek en wat stembeheersing.

Wat mij betreft zijn repetities er niet om te laten horen hoe goed je bent of om elkaar de loef af te steken, maar om met- en van elkaar te leren hoe we meer plezier kunnen hebben in het zingen. Daarbij ben ik van mening dat een parochiekoor iets anders is dan een concertkoor: in het laatste gaat het om resultaat, maar in het parochiekoor gaat het er om dat we, zo goed en zo kwaad als het gaat, de lofzang gaande houden!

Met ingang van februari houden we de repetities op de 1e en de 3e donderdag van de maand, van 19.30 uur tot 21.00 uur. Enne - ik durf het bijna niet te vragen - maar: zijn er onder jullie zanglustigen (maar elke Oud-Katholiek is ten diepste toch een zanger!) van wie de stem inmiddels wat roestig is geworden? – kom dan mee doen met de repetitie, en dan krijgen we die stembanden wel weer gesmeerd! Daarna kun je altijd nog beslissen of je op zondag meezingt op het balkon, of dat je rustig beneden blijft zitten...

Jullie koorleider,

Gertjan

Aan tafel bij Petrus en Paulus

Het is alweer even geleden (het laatste seizoen dateert van 2015), maar wie van ons heeft niet gesmuld van de serie 'Downton Abbey'? En als het over 'smullen' gaat, wie denkt er dan niet meteen aan de onvergelijkbare Mrs. Padmore...?

En verder over smullen: Mrs. Padmore was aan het eind van de 19e eeuw natuurlijk niet de enige keukenvorstin; in 'real live' had zij een collega op Audley End, een landgoed in Essex: Mrs. Avis Cocrombe. Van Mrs. Crocombe (ik durf haar niet zomaar 'Avis' te noemen...) is het persoonlijke receptenschrift bewaard gebleven en dat is een paar jaar geleden in boekvorm uitgegeven – met een hoop informatie over het landgoed en over de historische ontwikkelingen aldaar.

Hier is een recept van mevrouw Crocombe: Almond Faggots (ideaal voor als je een paar eiwitten over hebt).

2 eiwitten

115 g suiker

225 g amandelschaafsel

Sla de eiwitten (ik doe er een mini-mespuntje zout bij) helemaal stijf en voeg, al kloppend, in ongeveer 3 keer de suiker toe (ik doe daar een zakje vanillesuiker bij – sorry Avis!). Vouw daar met een spatel of een lepel in gedeelten het amandelschaafsel doorheen. Niet met de mixer! Want dan sla je alle lucht er uit! Vervolgens maak je van het mengsel met twee lepels quenelles van (je weet wel: om en om scheppen tot een soort ei-vorm hebt); en dan gaan ze op een bakpapiertje in de oven op 115°C voor 80 minuten. Bewaren in een luchtdichte trommel – hoeft niet te lang, want ze zijn op voor je 't weet! Tip: Koop het amandelschaafsel niet in die miezerige kleine bakjes bij Albert Heijn (=veel te duur), maar ga even naar de notenboer.

